

Ülevaade Eesti Pandipakend OÜ tegevustest 2011 aastal

Eesti Pandipakend OÜ (EPP) on 2005 aastal pakendiettevõtjate (tootjate, importööride ja kaupmeeste) poolt Pakendiseaduse alusel loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata ja korraldada üle-eestiliselt tagatisrahaga koormatud pakendite kogumist, transporti, sorteerimist, arvestust ja taaskasutamist.

1. Üleriigilise kogumissüsteemi ulatus

2011 aastal on EPP-le oma taaskasutuskohustused tagatisrahaga pakendite osas (tulenevalt pakendi- ja pakendiaktsiisi seadusest) üle andnud 160 pakendiettevõtjat. Kehtivate lepingute hulk on mõnevõrra suurem, kuid ülalloodud pakendiettevõtjad paiskasid realselt 2011 aastal Eesti turule tagatisrahaga koormatud pakendeid. Sealhulgas lõpetati 2011 aastal leping 10 pakendiettevõtjaga ning lisandus 32 uut pakendiettevõtjat. Pidevalt uuenev pakendiettevõtete nimekiri on kättesaadav EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/pakendiettevotted/>.

Kõik EPP-ga liitunud pakendiettevõtjad on kohustatud EPP pakendiregistris registreerima nende poolt Eesti turule paisatavad pakendiartiklid. Eelmise aasta lõpus oli EPP pakendiregistris registreeritud aktiivseid pakendiartikleid kokku 5631 tükki (aastaga lisandus EPP pakendiregistrisse üle 900 uue pakendiartikli). Seejuures on oluline ära märkida, et realselt aktiivseid pakendiartikleid, mida 2011 aasta turule paisati, oli 2530 tükki. Analüüsid uute pakendiartiklite registreerimist pakendiettevõtjate poolt, on näha pidevalt tõusvat tendentsi – kui 2010 aastal registreeriti ~700 uut pakendiartiklit, siis 2011 aastal juba üle 900 pakendiartikli ning käesoleva aasta algus annab samuti kinnitust eelnevale.

EPP-ga liitunud klientide poolt deklareeriti 2011 aastal Eesti turule paisatud ühekordse kasutusega tagatisrahaga pakendeid kokku 12.952 tonni, mida on mõnevõrra rohkem kui eelmisel perioodil. Massiliselt kõige rohkem paisati eelmisel aastal turule klaaspakendeid, millele järgnesid plastpakendid ja metallpakendid.

Pakendite kogumine

EPP ja jaekaupmeeste vahel oli eelmise aasta lõpuga 564 kehtivat Pakendite üleandmise ja sellega seonduvate teenuste lepingut. Aastaga on kehtivate lepingute arv vähenenud 7 võrra. Eelpoolloodud lepingud hõlmavad üle Eesti kokku 1245 tagastuskohta, millest 903 tegeles pandipakendite vastuvõtuga tarbijatelt ning ülejäänud 342 olid HoReCa (hotellid, restoranid, catering) sektori

ettevõtted.

Täna hetkel on võimalik pandiga koormatud pakendeid ära anda üle Eesti 547 erinevasse taaraautomaati.

Tarbijatelt vastuvõtuga tegelevad kaupmehed on ära toodud EPP koduleheküljel, pidevalt uuenev nimekiri on toodud lisatud lingil <http://www.eestipandipakend.ee/jaemuujad/>. EPP on jätkuvalt seisukohal, et üle-eestiline kogumisvõrk ehk pakendite tagastamisvõimalus on hästi korraldatud.

2011 aastal suutis EPP jaekaupmeeste abiga kokku koguda üle 223 miljoni ühekordse kasutusega pandipakendi, mida on 8% rohkem kui 2010 aastal. Süsteemi loogika on võrreldes varasemaga muutumatu, mis tähendab, et pakendite vastuvõtt tarbijatelt on korraldatud jaemüüjate poolt, kellele EPP tasub hüvitist. Lisaks annab EPP tasuta jaemüüjatele pakendite kogumiseks vajalikud tarvikud - kogumiskotid ja sulgurid. Edasise eest vastutab otseselt EPP ehk pakendite transport jaemüüjate juurest EPP territooriumini, pakendite loendamine, sorteerimine, pressimine ning taaskasutusse suunamine.

Vaadeldes viimase 4 aasta pakendite tagastusmäära, siis see on olnud valdavalt stabiilne, nt plastpakendil on see kõikunud 89-91% vahel.

Tõstmaks ja tagamaks pandipakendite tagastamise ühtlasemat ja paremat kvaliteeti algatasime 2011 aastal projekti „Eeskujulik tagastuspunkt 2011“, mille käigus valis EPP koos Kaupmeeste Liidu ja Keskkonnaministeeriumi esindajaga välja 110 parimat pakendite tagastuskohta, kellele väljastati vastav kvaliteedimärgis. Motiveerimaks jaekaupmehi veelgi rohkem panustama tarbijate rahulolu pakendite tagastamisel, jätkab EPP analoogse, samas veelgi mahukama ja põhjalikuma projektiga „Eeskujulik tagastuspunkt 2012“, mis jaguneb poolaasta lõikes kaheks eraldi etapiks ning 2012 aastal on lisaks tunnustusele välja pandud ka rahalised auhinnad.

2. Kogutud pakendijäätmete taaskasutuse korraldus

Jaemüüjate poolt tarbijatelt kokku kogutud ja EPP-le üle antud pakendid on EPP alati 100% suunanud taaskasutusse, mille tagajärjel on pakenditest tekkinud uus toode. Eelmisel aastal suunasime taaskasutusse kokku 11.282 tonni pakendeid. Lisaks pandipakendite taaskasutusse suunamisele on EPP jaoks oluline põhimõte ka siseselt tekkiv jääde maksimaalselt suunata taaskasutusse. Olgu selleks siis kogumiskotid ja sulgurid või igapäeva tegevuse käigus tekkiv papp ja patareid.

EPP-l on jätkuvalt kehtivad otselepingud jäätmete (peaasjalikult alumiinium, plasti ja klaasi) ümbertöötajatega, mis annab meile kindlustunde, et kokku kogutud pakend saab kindlasti taaskasutatud ning leiab „uue elu“ uutes toodetes.

3. OÜ Eesti Pandipakend meedia- ja kommunikatsioonitegevus 2011

Avalikkuse teavitus 2011 aastal toimus summas 44 tuhat eurot, millele lisandub EPP oma töötajate palgakulu summas 15 tuhat eurot. 2011 aasta esimeses pooles oli peamine rõhk kogu avalikkuse

teavitamisel pandimäärade muutumisest, mis oli tingitud vajadusest pakendite tagastamise langustrend eurole ülemineku järgselt peatada. Pandimäärade tõus alates 1.07.2011 (tasemeteni 0,04 EUR ja 0,08 EUR) nõudis ulatuslikku meediakajastust ja samuti uusi teavituspakateid kõikides kauplustes (nii müügilettidel ja riulitel kui ka pakendite tagastuskohas).

Esimesse poolaastasse jäi samuti EPP suurim sotsiaalse vastutuse projekt koostöös heategevusfondiga Aitan Lapsi, mille nõukogusse kuulub ka EPP tegevjuht. Projekti raames paigaldati 140-le taaraautomaadile üle Eesti täiendav automaatika, mis võimaldab pakendite tagastamisel annetada pakendite eest saadav tagatisraha vähekindlustatud laste teatrielamuste tarbeks. Eesmärk on ühildada keskkonnaalane missioon sotsiaalse vastutusega ja pakkuda sihtgrupiks olevatele lastele/noortele kultuurielamusi, mis tekitaks positiivseid emotsioone ja tõstaks nad igapäevasest elust/olust kõrgemale. Projekti patrooniks on pr Evelin Ilves ja see käivitus 18.05.2011 Kadrioru lossis. Tänapäevaks on annetustest kogunenud 50 000 eurot ja juba 7500 vähekindlustatud last on teatris käinud.

Aastal 2011 osaleti koostöös MTÜ'ga Ökokratt projektis „Keskkonnatelk 2011“ (Illuka mõisapäev 10.07.2011, Porkuni päev 9.07.2011, Energia päev 17.09.2011). Üritustel oli kaasatud Eesti Pandipakendi maskott Pandu, kes jagas lastele infot nii EPP tegevusvaldkonna kui ka pandipakendi ringluse kohta. Lisaks selgitati, miks on pandipakendite tagastamine keskkonna seisukohalt oluline. Lapsed said koheapeal värvida spetsiaalselt Keskkonnatelgi jaoks tellitud pandipakendi teemalisi joonistusi ja jagati EPP logodega komme. Lisaks olid välja pandud näidised helvestest, alumiiniumi kangidest, näitamaks, mis tagastatud pandipakenditest edasi saab taaskasutuse protsessis.

Koostöös Nukuteatri ja JCI Go kojaga teostati projekt „Üksmüts“. Projekt seadis eesmärgiks tuua kokku ja panna üheskoos põhieesmärgi nimel tegutsema täna juba olemasolevad ja selles valdkonnas tuntust kogunud, kuid siiski omaette tegutsevad keskkonnamaskotid. Neid on mitu: Sipelgas Ferda, Ökokratt, Prügihunt, Öku, Roheline Punkt (ETO), Jänes, Pandipurk e Pandu (EPP). Projekti kavandatavate tegevuste põhiohk oli prügil, st selle vältimisel ja vähendamisel, prügi sorteerimisel ning prügi taaskasutamise võimaluste tutvustamisel, nagu ka kõigi loetletud maskottide tegevustel. Projekti raames etendati 50 koolis ja lasteaias nukuetendus „Prügihunt ja Superjänes“, kus loomad moodustasid metsapatrulli looduse puhtuse eest võitlemiseks. Projekti sihtgrupiks olid lapsed

vanuses 5-10 aastat ning projekti põhieesmärgiks oli laste keskkonna- ja jäätmeteadlikkuse arendamine.

2011 aasta suvel võttis EPP osa Öllesummerist oma väljapanekuga, mis sisaldas ka lastenurka koos annetusvõimalusega taaraautomaadiga. Eesmärgiks oli festivalilt osavõtnute jaoks mugav ja lihtne tühja pandimärgiga taara tagastamine, samuti EPP tegevuse tutvustamine. Öllesummeris raames tagastati 1708 pakendit läbi taaraautomaadi. Kokku oli tagastajaid 336 tükki ja nendest 258 inimest annetas. Annetusse läks 35,48 EURi ja väljamaksmiseks 82,52 EURi.

EPP-d kajastati 2011 aasta jooksul erinevates meedia väljaannetes 137 korral. Nende hulgas oli EPP poolt väljastatud pressiteated, samuti arvamused ja teised ajakirjanduslikud üllitised.

Lisaks avalikkuse teavitamisele, pani EPP jätkuvalt suurt rõhku meie partnerite koolitusele. 2011 aasta teises kvartalis (24.05.2011), enne tipphooaega, toimus suur pakendiettevõtjate seminar, kus tutvustati kõigile meie partneritest huvilistele EPP olemust, toimimise aluseid ja nõudeid pakenditele. Samuti toimusid ulatuslikud seminarid jaemüüjatele ja seda nii Tallinnas (17.05.2011) kui ka Tartus (19.05.2011). Jaemüüjate seminaride eesmärgiks oli tutvustada EPP tegevuse olulisust, nõudeid ja käsitleda igapäevatoos tõstatuvaid probleeme, tekitada valmisolek tipphooajaks.

Muuhulgas viis EPP 2011 aastal ellu pakendite tagastamise vajalikkuse kampaania tagastuspunktides, mille tulemusena kleebiti sadadesse tagastuspunktidesse üle Eesti üks kolmest välja töötatud spetsiaalsest plakatist, mis näitas plastpudeli, plekkpurgi ja klaaspudeli võimalikku uut elu pärast taaskasutust kas vastavalt kampsuni, auto või klaasnõuna.

4. Olulised muutused

2011 aastal toimus rida olulisi muudatusi nii pandisüsteemis tervikuna kui ka EPP enda tegevustes. Üheks oluliseks muudatuseks pandisüsteemi raames oli pandimäärade muutus kahel korral. 01.01.2011 hakkasid koos euroga kehtima uued pandimäärad vastavalt 0,03 EUR (plastpakend kuni 50 cl) ja 0,06 EUR (kõik ülejäänud pakendiliigid ja suurused). Eurole ülemineku seadusest tulenevalt krooni vääringus pandimäärad mõningal määral vähenesid – 0,03 EUR=0,47 EEK ja 0,06 EUR=0,94 EEK. Kuni 2010 aasta lõpuni kehtisid pandimäärad vastavalt 0,50 EEK ja 1,00 EEK. 2011 aasta esimeses kvartalis oli märgata tagastuse langustendentsi, mistõttu tegi EPP Keskkonnaministeeriumile ettepaneku pandimäärasid tõsta tasemeteni 0,04 EUR ja 0,08 EUR. EPP poolne ettepanek leidis ministeeriumis toetust ning uued pandimäärad vastavalt EPP ettepanekule hakkasid kehtima alates 01.07.2011.

Nagu varem mainitud, siis 2010 aastal kujunes EPP jaoks peamiseks oma tegevustes stabiilsuse saavutamine, et olla kindel ning tõestada klientidele enda jätkusuutlikust taaskasutusorganisatsioonina, kes suudab endale võetud kohustused täita. 2011 aastal keskendusime kvaliteedile ja efektiivsusele, mille tulemusena õnnestus EPP-l ajutiselt tõstetud pakendiettevõtjate käitlustasusid kahel korral langetada.

Alates 01.01.2011 hakkasid kehtima järgmised pakendiettevõtja käitlustasud:

- Unikaalkoodiga plastist ja klaasist ühekorrapakend (kõik suurused ja värvid) – 0,012 EUR;
- Universaalkoodiga plastist ja klaasist ühekorrapakend (kõik suurused ja värvid) – 0,017 EUR;
- Metallist pakend (kõik suurused) – 0,000 EUR.

Alates 01.09.2011 hakkasid kehtima täna kehtivad pakendiettevõtja käitlustasud:

- Unikaalkoodiga plastist ja klaasist ühekorrapakend (kõik suurused ja värvid) – 0,001 EUR;
- Universaalkoodiga plastist ja klaasist ühekorrapakend (kõik suurused ja värvid) – 0,006 EUR;
- Metallist pakend (kõik suurused) – 0,000 EUR.

Kokkuvõttes võib öelda, et võrreldes 2010 aastal kehtinud käitlustasudega oleme suutnud pakendiettevõtjate käitlustasu vähendada keskmiselt 88%.

EPP osanikud olid 2011 aastal võrdsetes osades muutumatutena:

- Kaupmeeste Liit MTÜ
- Karastusjookide Tootjate Liit MTÜ
- Eesti Õlletootjate Liit MTÜ
- Karastusjookide ja Õlle Importööride Liit MTÜ

Nimetatud MTÜ-dega ei teostatud 2011 aastal ühtegi tehingut.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Rauno Raal
tegevjuht/juhatus liige

Kaupo Karba
finantsjuht/juhatus liige